

Örgün Eğitimde Yetişkinler: Uygulamada Hayat Boyu Öğrenme

Geçen on yıl süresince hayat boy öğrenme, eğitim öğretim alanında Avrupa politika işbirliğinin gündeminde merkezi bir yer tutmuştur. Yetişkin eğitiminin önemi ile rekabet kabiliyetine, istihdam edilebilirliğe ve sosyal içermeye olan önemli katkısından emin olan AB Eğitim Bakanları 2020 yılına kadar yetişkinlerin en az %15'inin bir çeşit eğitim öğretim türüne katılması gerektiği konusunda hemfikirdir. Eurydice raporu Örgün Öğretimde Yetişkinler: Avrupa'daki Politikalar ve Uygulamalar, Yetişkin Öğrenimi Eylem Planı '*It is always a good time to learn*' ü (Avrupa Komisyonu, 2007) takip ederek durumu ortaya koymaktadır. Rapor özellikle Eylem Planı'nın yetişkinlere 'bir adım öteye' gitmeleri ve eğitsel başarılarını yükseltmeleri için fırsatlar sunma amacını dikkate almaktadır. Rapor, yeterli niteliklere sahip olmayan yetişkinlerin örgün bir nitelik kazanmaları için sunulan fırsatlara odaklanmakta, eğitime geri dönen yetişkinlerin yüksek öğretime katılımlarını artırmada söz konusu olan politikaları ve önlemleri de kapsamaktadır.

Eurydice Nedir

Eurydice Ağı, Avrupa eğitim sistemleri ve politikaları hakkında bilgi ve analiz temin eder. AB'nin Yaşamboyu Öğrenme programında yer alan 33 ülkenin (AB Üye Devletler, EFTA ülkeleri, Hırvatistan ve Türkiye) tümünde bulunan 37 ulusal birimden oluşmaktadır. Ağın çalışmalarının taslağını çizen ve bir dizi çevrimiçi kaynak sunan, Brüksel'deki AB Eğitim, Görsel-İşitsel ve Kültür İdari Ajansı tarafından koordine edilip yönetilmektedir.

Tüm Eurydice yayınlarına, <http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/> adresinden ücretsiz olarak ulaşılabilir.

E-posta: EACEA-Eurydice@ec.europa.eu

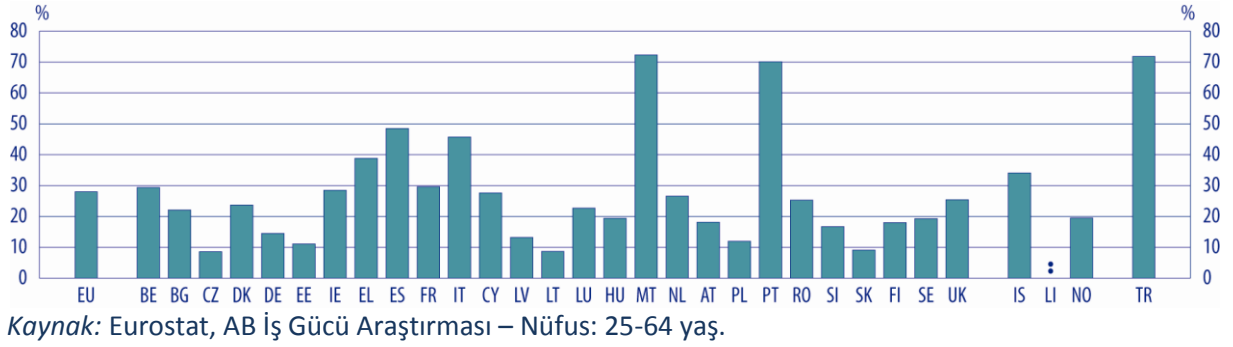
Avrupa Komisyonu

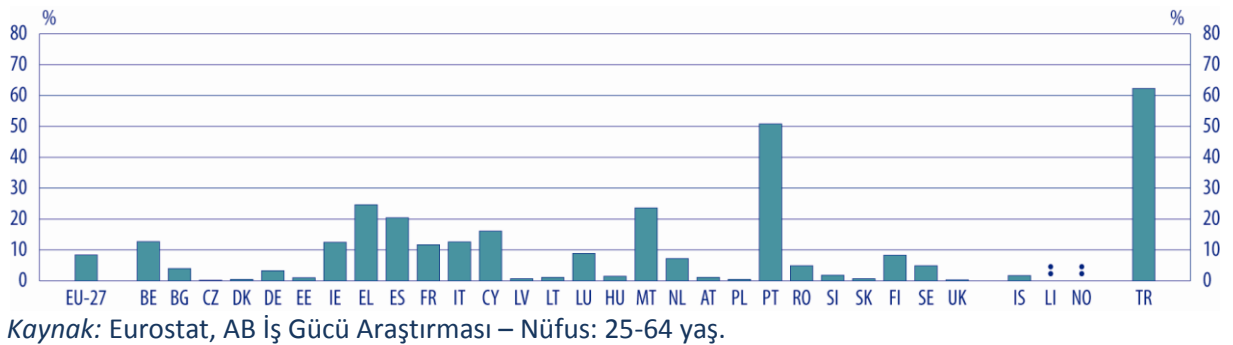
Avrupa ülkeleri yetişkin nüfusun eğitimsel başarısını artırmada farklı zorluklarla karşı karşıya kalmaktadır

2009'da Avrupa Birliği'nde sadece iş gücü pazarına başarılı bir giriş için değil sürekli istihdam için de minimum şart olarak düşünülen üst orta eğitim düzeyine erişmeyen yaklaşık 76 milyon yetişkin bulunmaktaydı. Bu grup ilk eğitimin ötesinde herhangi bir örgün eğitimi tamamlamamış olan 23 milyon yetişkini içermektedir. Birkaç ülkede yetişkin nüfusunun sadece küçük bir azınlığı alt veya üst orta eğitimi tamamlamamışken, bazı ülkeler düşük eğitimsel başarıyla çok sayıda yetişkine sahiptir. Bu yüzden, Avrupa ülkeleri 'ikinci şans' programları bakımından çok farklı zorluklarla karşı karşıya kalmaktadır.

Şekil 1: Avrupa'da eğitimsel başarısı üst orta seviyenin altında olan yetişkin nüfusu, 2009

Şekil 2: Avrupa'da eğitimsel başarısı alt orta seviyenin altında olan yetişkin nüfusu, 2009

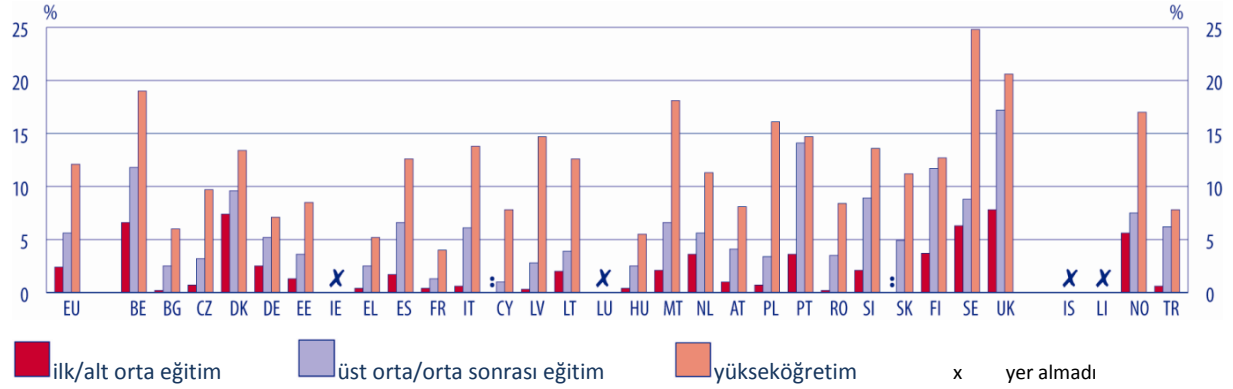

Daha az nitelikli yetişkinlerin örgün hayat boyu öğrenmeye katılımı daha az muhtemeldir

Örgün nitelikleri olmayanların örgün eğitime katılımı en az üst orta eğitimi tamamlayanlardan daha az muhtemeldir. Bu kısmen örgün eğitim sistemlerindeki yapısal engellerle ilgili olabilir. Birçok Avrupa ülkesinde temel veya orta eğitimi tamamlamamış yetişkinlerin örgün eğitim öğretim sisteminde

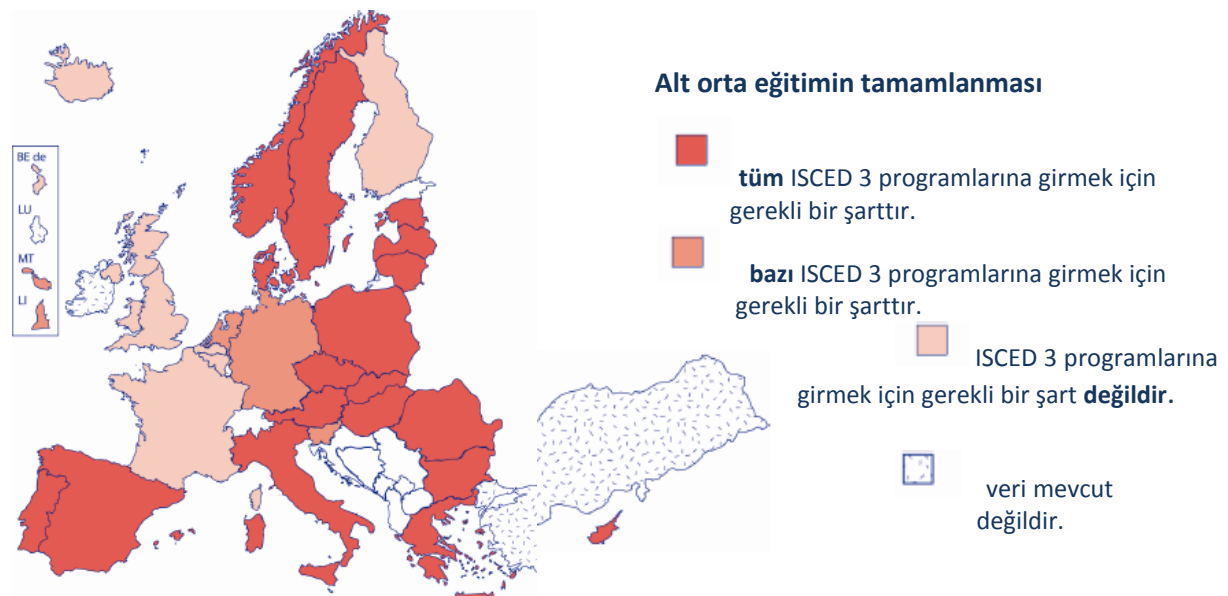
yükseköğretim nitelik seviyelerine doğru ilerlemesi için çok kısıtlı fırsatları vardır. Bu sorunla başa çıkmak için bazı ülkelerdeki yasalar, yeterli niteliklere sahip olmayan yetişkinlerin temel veya alt orta eğitime erişimi olmasını yerel otoriteleri talebi karşılamak için yeterli eğitim hizmetlerini güvenceye almaları için hareket geçirmekle veya üst orta eğitime giriş için esnek kabul prosedürleri oluşturarak sağlamaktadır.

Şekil 3: Başarılan en yüksek eğitim seviyesine göre yetişkinlerin örgün eğitim öğretime katılımı, 2007

Kaynak: Eurostat, Yetişkin Eğitimi Araştırması, çalışmadan 12 ay öncesine kadar katılım.

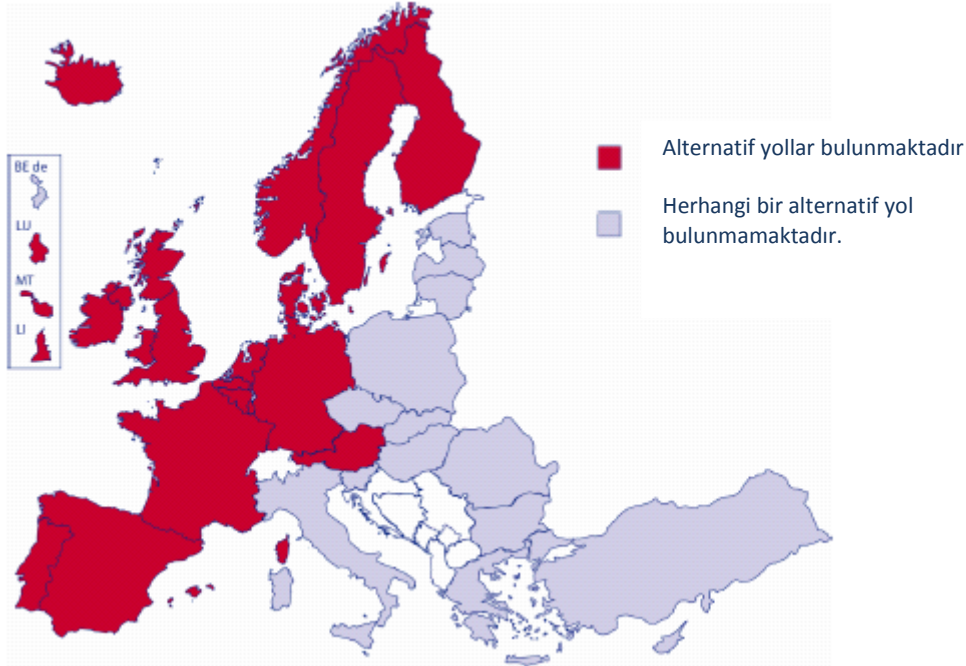
Şekil 4: Üst orta eğitime giriş şartı olarak yetişkinlerce alt orta eğitimin tamamlanması, 2009/10

Eğitim hizmetinin esnekliği yetişkinlerin örgün nitelikler kazanma fırsatlarını artırmaktadır.

Bazı ülkeler örgün eğitim öğretim programlarını öğrencilere kendi öğrenimlerini tasarlama ve aşama aşama farklı nitelik bileşenlerini toplama imkânı tanıyan modüler veya ünite tabanlı yapıyla sağlamaktadır. Buna ek olarak, bazı Avrupa ülkelerinde olgun öğrenciler, önceden eğitim öğretim programlarına katılmadan sonucunda örgün sertifika ve niteliklerin verildiği sınavlara girebilmektedir. Bu eğitime geri dönen yetişkinlerin sınavlara kendi hızlarında hazırlanmalarına ve/ya diğer örgün bağlamların dışında başarılı öğrenme çıktılarının geçerliliğinin sağlanmasına olanak sağlamaktadır. Mesleki niteliklerin durumuna ise bazen portfolyo, gözlem, sunum vb. gibi diğer farklı değerlendirme yaklaşımları geleneksel okul-tabanlı sınavların yerini almaktadır. Son olarak, az sayıda ülke açık öğretime ve uzaktan eğitimde ciddi yatırımcılar olarak görülmektedir.

Şekil 5: Geleneksel olmayan adaylar için alternatif yüksek öğretime girme yolları, 2009/10

Kaynak: Eurydice

Yükseköğretim sistemleri eğitime geri dönen yetişkinlere yönelik esneklikte ciddi oranda değişiklik göstermektedir

Olgun öğrencilerin yüksek öğretime katılımları ile ilgili net politika amaçlarının şu ana kadar sadece birkaç Avrupa ülkesinde belirlenmiştir. Buna rağmen, birçok ülke eğitime geri dönen yetişkinlerin de içinde olduğu geleneksel olmayan yüksek öğretim adayları ve öğrencilerin ihtiyaçlarına tam anlamıyla

uygun çeşitli önlemleri yürürlüğe koymuştur. Örneğin, birkaç ülkede kabul, geleneksel okul bitirme sertifikası yerine önceki örgün olmayan ve yaygın öğrenimin geçerliliğinin sağlanmasına veya geleneksel olmayan yükseköğretim adayları için özel hazırlık programlarına dayandırılabilir. Olgun öğrenciler için diğer bir ihtimal önceki örgün olmayan ve yaygın öğrenimlerini işle ilgili öğrenimleri de dâhil olmak üzere örgün yükseköğretim eğitimlerinde ilerlemek amacıyla geçerli hale getirebilmeleridir. Son olarak, bazı ülkeler geleneksel tam zamanlı yükseköğretimde eğitim alamayan öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamak için politika eylemlerini ve önlemlerini yürürlüğe koymuştur; bu da genellikle eğitime geri dönen yetişkinlerin içinde bulunduğu bir durumdur.

Örgün eğitim öğretime yetişkin katılımını destekleyecek finansal önlemler

Avrupa genelinde öğrenciler için doğrudan veya doğrudan olmayan finansal destek iş sahibi olmayanlar ve iş gücü piyasasından dışlanmaya eğilimli olanlar üzerine yoğunlaşmıştır. Bununla birlikte, Avrupa genelinde kamu otoritelerinin yeterli niteliklere sahip olmayan yetişkinlerin uygun öğrenim hizmetine yeterli erişiminin olduğunu hangi dereceye kadar garanti altına aldığını değerlendirmek güçtür. Yükseköğretim alanında bazı ülkeler geleneksel tam zamanlı programları ve esnek öğrenim programlarını eşit zeminde finanse ederken, diğer ülkelerde farklı bir finansman yöntemi her bir tür eğitim için uygun olmaktadır. Bu, esnek eğitim seçeneklerinin genellikle geleneksel tam zamanlı programlardan daha fazla özel finansal yatırım gerektirdiği anlamına gelmektedir.

* * *

Raporun tamamı

Örgün Öğretimde Yetişkinler: Avrupa'daki Politikalar ve Uygulamalar
İngilizce, Fransızca ve Almanca olarak Eurydice websitesinde bulunabilir:

http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/thematic_studies_en.php

Raporun basılı kopyaları istek üzerine eacea-eurydice@ec.europa.eu 'de mevcuttur.